

RS 5.64

ฉากใหม่การเลือกตั้งไทย:

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
24 มีนาคม พ.ศ. 2562

ใน 7 จังหวัด

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2562 เป็นการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ประเทศไทยไม่ได้มีการเลือกตั้งติดต่อกันถึงระยะเวลา 8 ปี อันเป็นช่วงระยะเวลาที่มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นภายใต้โครงสร้างทางอำนาจและโครงสร้างสถาบันการเมืองไทยอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน การเว้นว่างจากการเลือกตั้งเป็นห้วงระยะเวลายาวนานส่วนหนึ่งเป็นผลพวงมาจากการรัฐประหารที่นำโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่กระทำต่อรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อันเป็นเหตุการณ์ต่อเนื่องในบริบทของความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย โดยชนวนความขัดแย้งมาจากรื่องพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม ได้นำไปสู่การต่อต้านรัฐบาล ความขัดแย้งทางการเมือง การยุบสภา การขัดขวางการเลือกตั้ง จนถึง การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางการเมืองของ

ประเทศไทย จากโครงสร้างทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปได้ ส่งผลให้การเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 มีความแตกต่างไปจากการเลือกตั้งที่ผ่านมาอย่างสิ้นเชิง จึงเป็นที่จับตามองว่าการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 จะสามารถบรรเทาความขัดแย้งทางการเมืองไทยที่ร้อนระอุมาอย่างยาวนานได้หรือไม่ และจะนำไปสู่การปฏิรูปทางการเมืองได้จริงหรือไม่ภายใต้กรอบกติกาการเมืองแบบใหม่

ชื่อเรื่อง : ฉากใหม่การเลือกตั้งไทย: การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ใน 7 จังหวัด

นักวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดารารัตน์ คำเป็ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชาญณนุช ไซรัชญา และคณะ

บรรณาธิการ : ณัชชาภัทร อมรกุล และ ปุริวิชญ์ วัฒนสุข

ISBN : 978-616-476-104-9

จำนวนหน้า : 179 หน้า

จัดพิมพ์โดย : วิทยาลัยการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า

ปีที่พิมพ์ : 2563

ผู้สรุป : ณัชชาภัทร อมรกุล

ผู้ออกแบบ : ริชชดลส์ รัตนวิเชียร

RS 5.64

การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2562 จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลากว่าทศวรรษได้หรือไม่ และจะทำให้ประเทศไทยเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยที่มีคุณภาพได้หรือไม่ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปทางการเมืองที่สามารถเกิดขึ้นได้จริงหรือไม่ พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ประชาชนมีการเรียนรู้ทางการเมืองมากขึ้นหรือไม่ และภายใต้กรอบกติกาใหม่นี้ ผลของการเลือกตั้งจะยืนยันความตั้งมั่นของระบบพรรคการเมืองหรือความเข้มแข็งของพรรคการเมืองบางพรรคที่เคยก่อร่างสร้างตัวมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้หรือไม่ ทั้งหมดทั้งหมดนี้เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมทางการเมืองภายใต้กรอบกติกาใหม่ทางการเมืองของประเทศไทยอันจะนำไปสู่การพัฒนาการเมืองการปกครองไทยในระบอบประชาธิปไตยต่อไป

จากคำถามในการศึกษาได้นำไปสู่การวิจัยเพื่อที่จะตอบคำถามเหล่านั้น จึงได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในระดับพื้นที่ เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมการเมือง กติกาใหม่ทางการเมือง บรรยากาศทางการเมืองและความเคลื่อนไหวทางการเมืองขององค์กรและกลุ่มทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในพื้นที่ 7 จังหวัดได้แก่ พะเยา พิษณุโลก เลย อุบลราชธานี ปัตตานี สุราษฎร์ธานี และสระแก้ว เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการเปลี่ยนแปลงในชั่วอานาจทางการเมือง มีการย้ายพรรคการเมือง และเมื่อผนวกกับการที่นักวิจัยซึ่งช่วยทำงานศึกษาวิจัยชิ้นนี้ เป็นนักวิชาการในพื้นที่ จึงทำให้งานวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณภาพ โดยมีการลงพื้นที่สังเกตการณ์การเลือกตั้งตั้งแต่ช่วงก่อนการเลือกตั้ง จนถึงการลงพื้นที่ในวันเลือกตั้ง โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง หน่วยงานภาครัฐ บริษัทเอกชน องค์กรอิสระ องค์กรสาธารณะ สื่อมวลชน และองค์กรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลในการเลือกตั้ง ทั้งในระดับประเทศและในระดับเขตจังหวัด

RS 5.64

จาก 7 จังหวัดกรณีศึกษานั้นได้ทำการศึกษาถึงรูปแบบการแข่งขันทางการเมืองผ่านความเป็นพรรคการเมือง การเปลี่ยนแปลงของพรรคการเมืองของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง นโยบายของพรรคการเมืองและสภาพการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปได้ส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงเช่นไร การใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งโดยเป็นผลมาจากการบังคับใช้มาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามกฎหมายใหม่ ทั้งนี้การใช้จ่ายเงินของผู้สมัครและพรรคการเมืองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกของประชาชนเช่นไร สุดท้ายคือพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง เป็นการศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบการเลือกตั้งในครั้งนี้นับกับการเลือกตั้งที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างไร โดยศึกษาถึงความแตกต่างหลากหลายของผู้สมัครในมิติต่าง ๆ เช่น ความหลากหลายทางเพศ ชชาติพันธุ์ ลักษณะทางกายภาพ (พิการ) และการทำงานในพื้นที่ การรณรงค์หาเสียง กลยุทธ์การนำเสนอนโยบายตลอดจนการแข่งขันในส่วนที่ปิดบัง

เป็นจังหวัดที่มีการแข่งขันรุนแรงในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงมาก เห็นได้จากการออกมาใช้สิทธิ์และการคาดหวังถึงความเปลี่ยนแปลงในการเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้งในจังหวัดพะเยาสะท้อนว่า ตัวบุคคลและเครือข่ายทางการเมืองในพื้นที่ยังคงมีความสำคัญ ส่วนวิธีการหาเสียงมีทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยเฉพาะการซื้อเสียงก็ยังคงปรากฏอยู่

พิษณุโลก เป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีความตื่นตัวทางการเมืองสูง และเป็นอีกพื้นที่ที่พิสูจน์ถึงลักษณะภูมิทัศน์ทางการเมืองที่ไม่ได้เป็นฐานเสียงของพรรคการเมืองใดแต่เพียงพรรคเดียว เห็นได้จากความเปลี่ยนแปลงในการแข่งขันระหว่างสองพรรคใหญ่เป็นการแข่งขันระหว่าง 4 พรรคการเมืองหลัก และพบว่า ส.ส. เจ้าของพื้นที่ต้องพ่ายแพ้แก่ผู้ท้าชิง ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในพิษณุโลกมีการเลือกทั้งพรรคการเมืองและตัวบุคคล อีกทั้งมีปรากฏการณ์ทะเลาะกันกับผู้สมัครหน้าใหม่ เป็นการสะท้อนพลวัตทางการเมืองและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งได้เป็นอย่างดี

สุราษฎร์ธานี เดิมเป็นฐานเสียงสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์โดยมีบุคคลจากตระกูลเทือกสุบรรณครองเสียงที่นั่งมาตลอด แต่การเลือกตั้งในครั้งนี้นายสุเทพ เทือกสุบรรณได้นำผู้สมัครจากตระกูลเทือกสุบรรณ ซึ่งเป็นตระกูลการเมืองสำคัญย้ายจากพรรคประชาธิปัตย์ไปยังพรรครวมพลังประชาชาติไทย แต่ผลกลับกลายเป็นว่าผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ยังคงชนะในทุกเขต แสดงให้เห็นว่าพรรคประชาธิปัตย์มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนมากกว่าตัวบุคคลหรือตระกูลการเมืองใด ๆ จึงสะท้อนว่าพรรคประชาธิปัตย์ยังคงมีอิทธิพลต่อคนในพื้นที่มากกว่าตัวบุคคล

RS 5.64

อุบลราชธานี

อุบลราชธานี

เดิมเป็นฐานเสียงของพรรคเพื่อไทย แต่มีผู้สมัครจากพรรคอื่นเกิดขึ้นและได้รับเลือกตั้งในบางเขตเลือกตั้ง ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาคือ การใช้ระบบห้วคะแนนซื้อเสียงไม่ใช่ปัจจัยชี้ขาดในการชนะการเลือกตั้ง แต่มีปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วยเช่นกัน ได้แก่ พรรคที่สังกัด นโยบายพรรค อุดมการณ์พรรค ปัจจัยด้านตัวบุคคล และการลงพื้นที่หาเสียงเลือกตั้ง

สระแก้ว

สระแก้ว

เดิมเป็นพื้นที่ทางการเมืองที่สำคัญของตระกูลเทียนทอง แต่เมื่อมีการย้ายสังกัดจากพรรคเพื่อไทยไปยังพรรคพลังประชารัฐนั้น พบว่า พรรคเพื่อไทยไม่ได้รับเลือกตั้งเลย จึงแสดงให้เห็นว่า การเลือกตั้งในจังหวัดสระแก้วให้ความสำคัญกับการเลือกตัวบุคคลและตระกูลการเมืองมากกว่าพรรคการเมือง แม้ว่าจะมีการย้ายพรรคการเมือง แต่เพราะความเชื่อมั่นในตัวนักการเมืองที่ประชาชนคาดว่าจะสร้างประโยชน์ได้มากกว่า

เลย กลายเป็นพื้นที่ทางการเมืองที่สำคัญของ 3 ตระกูล และขั้วเคียวระหว่างพรรคการเมือง 3 พรรค ซึ่งการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจากพรรคการเมืองยังคงใช้ระบบเครือข่ายอุปถัมภ์ระหว่างพรรคการเมืองกับการเมืองท้องถิ่น เป็นสาเหตุที่ทำให้พรรคการเมืองไม่สามารถพัฒนาไปเป็นสถาบันการเมืองที่มีความมั่นคงได้

เลย

เลย

ปัตตานี

ปัตตานี

ปัตตานี ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในปัตตานีมีความตื่นตัวด้านการมีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและคนรุ่นใหม่ที่ติดตามการเมืองอย่างใกล้ชิด จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านตัวบุคคลของผู้สมัครรับเลือกตั้งมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แม้ว่าผู้สมัครเดิมจะย้ายไปสังกัดพรรคการเมืองอื่นแล้วก็ตาม แต่ประชาชนก็ยังคงเลือกผู้สมัครเดิม

บทสรุป

จาก 7 จังหวัดกรณีศึกษาข้างต้น พบว่า การย้ายขั้วเปลี่ยนข้าง ไม่ได้มีผลที่จะทำให้ได้รับการเลือกตั้งเสมอไป เช่นในกรณีของพะเยาและสระแก้วนั้นประชาชนยังเลือกที่ตัวบุคคล ในขณะที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีประชาชนยังเลือกที่พรรคมากกว่าตัวบุคคล เป็นต้น

...พฤติกรรมเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จึงต้องชั่งน้ำหนักระหว่างพรรคการเมือง ตัวบุคคล อุดมการณ์ทางการเมือง เครือข่ายทางการเมือง และการลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมอของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการเลือกตั้งในครั้งนี้...

LINE

QR CODE
OFFICIAL LINE
เพื่อขอใช้บริการสิ่งพิมพ์

QR CODE หนังสือ